

الگوی گزارش‌دهی پایداری در شرکت‌های توزیع برق

طراحی شاخص‌های اختصاصی با الگوبرداری از تجارب جهانی

مریم کیقبادی، هانیه آرمجو، غلامرضا حیدری

گروه مدیریت و علوم اجتماعی

پژوهشگاه نیرو

از طرفی اولویت نسبی که به ابعاد مختلف پایداری داده می‌شود در هر کشور، جامعه، فرهنگ و حتی در هر موقعیت و در طول زمان، متفاوت است. به همین دلیل درحالی‌که توسعه پایدار یک چالش جهانی است، راهکارهای عملی فقط می‌تواند به صورت ملی، محلی و بومی تعریف شود. رویکردهای توسعه پایدار انعکاسی از تنوع چالش‌های اجتماعی، اقتصادی، زیست‌محیطی و سیاسی است که کشورهای مختلف با آن مواجه‌اند و تفسیرهای متعدد و مختلف از توسعه پایدار از ارزش‌ها و علائق مختلف در جوامع مختلف مشتق می‌شود. بنابراین به رغم مزایای فراوان انتشار گزارش پایداری و وجود چارچوب مشخص برای آن، شرکت‌ها هنوز توانایی لازم برای یافتن شاخص‌های پایداری و گزارش‌دهی پیرامون آن را ندارند [۳]. در این میان، اگر چه ابزارهای گزارش‌دهی پایدار، سازمان‌ها را در افشای جنبه‌های مختلف پایداری یاری می‌کند، اما رهنمودهای عمومی این ابزارها لزوماً پاسخگوی همه نیاز سازمان‌ها نیست. بر این اساس در تحقیق حاضر، با مطالعه نظام‌مند و تحلیل محتوای سه شرکت توزیع نیروی برق جهان، به بررسی ایده‌های جهانی و بهترین اقدامات و راهکارهای تجربه شده، پرداخته و اهداف و عوامل مؤثر در حوزه پایداری شرکتی در چارچوب گزارش‌دهی جهانی پایداری برای شرکت‌های توزیع برق تبیین شده است.

۲. مبانی نظری

افزایش نگرانی‌های جهانی در مورد گرم شدن کره زمین، نوسان در قیمت نفت، قیمت‌های بالای کالاها و مسئولیت زیست‌محیطی و اجتماعی شرکت‌ها، انتظارات جدیدی را از آنها در مورد رعایت سه دسته از مسئولیت‌ها ایجاد نمود و مفهومی به نام «توسعه پایدار» را پدید آورد [۱]. اتحادیه اروپا توسعه پایدار را به معنی تلفیق اهداف اقتصادی، اجتماعی،

چکیده — امروزه توسعه پایدار از مهمترین دغدغه‌های صنایع و کسب‌وکارها است و بقای سازمان‌ها در بازار رقابتی متضمن برخورداری از راهبردهای پایداری شرکتی است. علی‌رغم وجود چارچوب‌ها و استانداردهای متعدد، یافتن شاخص‌های پایداری در هر حوزه تخصصی و گزارش‌دهی پیرامون آن برای اغلب شرکت‌ها دشوار است. هدف این تحقیق، تدوین عوامل مؤثر در پایداری شرکتی برای شرکت‌های توزیع برق و تبیین مصادیق و راهکارهای دستیابی و ارتقای آنهاست. در تحقیق حاضر به انجام مطالعات الگوبرداری برای شرکت‌های منتخب صنعت برق در قالب تحلیل محتوا پرداخته شده و پس از بررسی عوامل پیشنهادی در جلسات پانل خبرگان، ۷۶ عامل، در قالب ۵ بعد مختلف، به عنوان عوامل مؤثر در پایداری شرکت‌های توزیع انتخاب شدند.

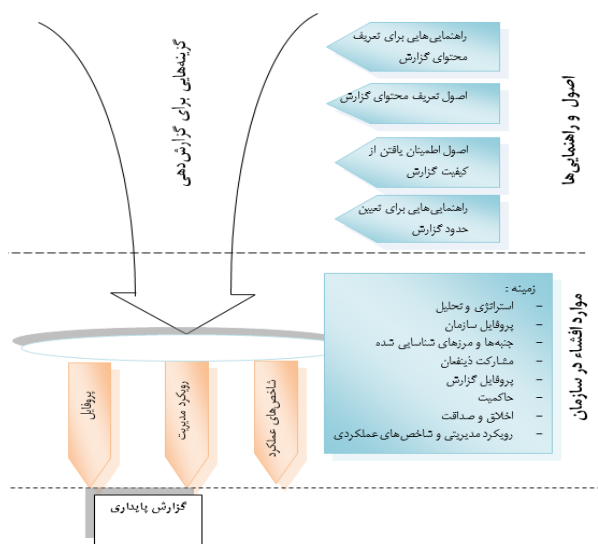
واژه‌های کلیدی — توسعه پایدار؛ پایداری شرکتی؛ گزارش‌دهی پایداری؛ چارچوب جهانی گزارش‌دهی پایداری؛ شرکت توزیع برق

۱. مقدمه

در عصر حاضر شرکت‌ها تنها از طریق برتری عملیاتی یا مالی نمی‌توانند در عرصه رقابت پیروز باشند و ذینفعان مختلف را با خود همراه سازند. امروزه مشتریان و جامعه از سازمان‌ها انتظار دارند که مسئولیت‌پذیر بوده و در فعالیت‌ها و عملیات خود نسل‌های آینده را نیز در نظر داشته باشند [۱]. یکی از راه‌های پاسخگویی و افشای فعالیت‌ها و اثرات سازمان در راستای دستیابی به اهداف توسعه پایدار و کسب رضایت ذینفعان، داشتن استراتژی پایداری و گزارش‌گری پیرامون آن است [۲].

اثرات سازمان و عملکرد آن در حوزه‌های کلان اجتماعی، اقتصادی و محیط زیست ارائه می‌دهد و دارای ۸۴ معیار عملکرد پایدار در سه طبقه اقتصادی (۹ معیار)، زیست‌محیطی (۳۰ معیار) و اجتماعی (۴۵ معیار) است. همچنین از ۲۲ شاخص تخصصی برای صنعت برق برخوردار است. این چارچوب، در فواصل زمانی معین، به منظور فراهم کردن اطلاعاتی دقیق‌تر از سازمان‌ها، به‌روزرسانی شده است [۱۱]. نسل چهارم آن، (G4)، جدیدترین نسل این چارچوب است که در سال ۲۰۱۳ طراحی شده و از ویژگی‌های بارز آن سهولت در گزارش‌دهی و جامعیت آن برای تمامی سازمان‌ها و شرکت‌ها است. سه نوع اطلاعات در گزارش این استاندارد قرار می‌گیرند (شکل ۱):

- استراتژی و پروفایل: مواردی که زمینه کلی را برای شناخت عملکرد سازمانی مانند استراتژی، پروفایل و حاکمیتش تعیین می‌کنند.
- رویکرد مدیریت: مواردی که به منظور فراهم نمودن زمینه‌ای برای شناخت عملکرد سازمان در یک حوزه خاص به این مسأله می‌پردازند که سازمان چگونه با مجموعه معینی از عناوین برخورد می‌کند.
- شاخص‌های عملکرد: شاخص‌هایی که به استخراج اطلاعاتی قابل مقایسه در مورد عملکرد اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی سازمان می‌پردازند.

شکل ۱: چارچوب گزارش‌دهی پایداری

دلیل انتخاب این چارچوب، جهت شناسایی عوامل مؤثر در پایداری شرکتی برای شرکت‌های توزیع این است که علاوه بر گزارش‌دهی عمومی، برای صنایع مختلف - من جمله صنعت برق - شاخص‌های عملکردی خاصی در نسل چهارم (G4) تعریف شده است.^۳ دلیل دیگر آنکه این چارچوب

زیست‌محیطی برای حداکثرسازی رفاه انسان فعلی بدون آسیب به توانایی‌های نسل‌های آتی برای برآوردن نیازهایشان می‌داند [۴]. در واقع، توسعه‌ای «پایدار» است که علاوه بر بعد اقتصادی، پیامدهای محیط زیستی و اجتماعی آن نیز مثبت و مدیریت شده باشد [۵].

موضوع «پایداری شرکتی»^۱ بخشی از توسعه پایدار است که برای اولین بار در سال ۱۹۸۷ در کمیته جهانی توسعه و محیط زیست درباره تولید گازهای گلخانه‌ای مطرح شد [۱] و به این معنی به کار می‌رود: «ایجاد ارزش بلندمدت برای سازمان و ذینفعان آن، با در نظر گرفتن تمامی ابعاد فعالیت‌های سازمان در جنبه‌های محیط زیستی، اجتماعی و اقتصادی» [۶]. با این حال به عقیده برخی هیچ تعریف مشخصی از پایداری شرکت وجود ندارد و هر سازمان نیازمند آن است که تعریف خاص خود را طراحی کند، به گونه‌ای که برای اهداف و مقاصد آن مفید واقع شود [۷].

سازمان‌ها توسط گروه‌های مختلف ذینفعان مورد بررسی موشکافانه قرار می‌گیرند. عملکرد آنها از نظر تأثیر بر جامعه و محیط‌زیست به عنوان یکی از عوامل کلیدی در ارزیابی کلی سازمان و توانایی آن برای ادامه فعالیت‌های خود به طور مؤثر، تلقی می‌شود. بنابراین شرکت‌ها و سازمان‌های پیشرو و مسئولیت‌پذیر، همراه با گزارش‌های عملکرد سالیانه، گزارش مسئولیت‌های اجتماعی و پایداری خود را منتشر می‌کنند تا عملکرد سازمان از نظر تأثیر بر جامعه و محیط‌زیست نیز مورد ارزیابی ذینفعان قرار گیرد [۸].

نظام سیستماتیک گزارش‌گری پایدار به شرکت‌ها و سازمان‌ها کمک می‌کند تا پیامدهای فعالیت‌های خود را بدانند، اهدافی در این زمینه تعیین و بدین وسیله تغییر را مدیریت نمایند. «گزارش‌دهی پایداری»^۲ عبارت است از اندازه‌گیری، افشاء و پاسخگو بودن به ذینفعان داخلی و خارجی، در قبال عملکرد سازمانی با هدف حرکت به سمت توسعه پایدار [۹].

تاکنون استانداردهای بین‌المللی و راهنماهای بسیاری برای گزارش‌دهی پایداری در سطح جهانی برای ترغیب شرکت‌ها به انجام اقداماتی در راستای توسعه پایدار و انتشار گزارش سالانه طراحی شده است. استاندارد ایزو ۱۴۰۰۰ و ایزو ۲۶۰۰۰، راهنمایی‌های سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه‌ای، شاخص پایداری شرکتی داو جونز و شورای جهانی کسب و کار از این موارد هستند [۱۰]. سازمان جهانی گزارش‌دهی پایداری (GRI) نیز یک سازمان بین‌المللی مستقل است که از دهه ۱۹۹۰ در راستای گزارش‌دهی پایداری به حمایت از سازمان‌ها، دولت‌ها و کسب و کارها می‌پردازد. این سیستم گزارش‌دهی، اصول و موارد افشاء‌گری استاندارد برای گزارش‌دهی

^۱ Corporate Sustainability

^۲ Sustainability Report

^۳ با عنوان Electric utilities sector disclosure

۴. یافته‌ها

جدول (۱)، به مقایسه پروفایل سازمانی شرکت‌های مورد بررسی از دیدگاه نوع مالکیت، تعداد کارکنان، درآمد خالص، تعداد مشترکین، مساحت تحت پوشش و وضعیت دارایی‌های شرکت‌ها می‌پردازد. همانگونه که مشاهده می‌شود، شرکت توزیع برق لندن به عنوان یک شرکت توزیع خصوصی، شرکت توزیع نیروی برق سیدنی به عنوان یک شرکت توزیع دولتی و شرکت توزیع نیروی برق دهلی به عنوان یک شرکت توزیع موفق از مشارکت بخش خصوصی و دولتی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند.

همانگونه که شرح داده شد، چارچوب گزارش‌دهی جهانی پایداری، دارای ۳ بعد اصلی است: مسئولیت‌پذیری اقتصادی که به تأثیرات اقتصادی مستقیم و غیرمستقیم سازمان بر تمام ذینفعان اعم از سهامداران، مشترکین برق و جامعه و اقتصاد به صورت کلان می‌پردازد. مسئولیت‌پذیری زیست‌محیطی که بر کاهش مصرف منابع اعم از آب، مواد اولیه و انرژی و کاهش تأثیرات زیست‌محیطی منفی سازمان تمرکز می‌کند و بعد اجتماعی، که مسئولیت‌پذیری اجتماعی خود به چهار قسمت تقسیم شده و به تأثیرات مثبت سازمان بر حقوق شهروندی و مسئولیت‌پذیری در قبال کارکنان، مشترکین و جامعه به صورت عام اشاره دارد. برشی از نتایج در جدول (۲) مشاهده می‌شود که به بررسی رویکردهای مدیریتی در این کشورها پرداخته شده، اما در تهیه و تدوین مؤلفه‌های نهایی، سایر عوامل موجود در چارچوب گزارش‌دهی پایداری، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

با توجه به یافته‌های تحلیل محتوا و انجام الگوبرداری، فهرستی از مؤلفه‌های پایداری برای شرکت‌های توزیع تهیه شد. در حالی که تحلیل مقایسه‌ای گزارش پایداری شرکت‌های منتخب نشان از تنوع بالای شاخص‌های آنها دارد، الگوبرداری صرف از گزارش پایداری این شرکت‌ها متضمن کیفیت محتوای گزارش پایداری نیست. بنابراین با هدف بومی‌سازی مدل و در نظر گرفتن عوامل زمینه‌ای اثرگذار بر شاخص‌های گزارش‌دهی، پس از شناسایی شاخص‌ها، تلاش شد با تشکیل پانلی متشکل از خبرگانی با دیدگاه‌ها و تخصص‌های متفاوت، تجربه بالا و تعداد مناسب اعضا، برگزاری جلسه آموزشی با هدف معرفی اصول محتوایی و کیفیتی چارچوب گزارش‌دهی GRI و با برگزاری جلسات متعدد برای ابعاد مختلف، هر یک از مؤلفه‌ها به بحث و بررسی گذاشته شده و در نهایت شاخص‌های پیشنهادی، اصلاح و تا حد امکان بومی‌سازی شوند. شکل (۲) فهرست نهایی آنها را نشان می‌دهد.

برای استفاده سازمان‌ها با هر اندازه، در هر بخش اقتصادی و در هر موقعیت جغرافیایی، طراحی می‌شود و این چارچوب مورد اقبال و پذیرش عموم در سراسر جهان قرار گرفته و هزاران شرکت از سراسر جهان، اقدام به گزارش‌دهی در این چارچوب نموده‌اند [۱۲].

۳. روش تحقیق

این مطالعه از نوع کیفی و با رویکرد الگوبرداری انجام شده است. مطالعه الگوبرداری^۴ فرآیندی سیستماتیک و پیوسته از ارزیابی محصولات و خدمات و روش‌هاست که در مقایسه با رقبای اصلی و یا شرکت‌هایی که به عنوان پیشگام مطرح هستند، انجام می‌پذیرد و در واقع ابزاری مؤثر در دست مدیران جهت بهبود مستمر فرآیندهای کاری است و سازمان‌ها می‌توانند به وسیله آن، فعالیت‌های خود را براساس بهترین صنعت یا سازمان اندازه‌گیری و اصلاح کنند. جهت انجام تحقیق، سه شرکت توزیع از نقاط مختلف جهان انتخاب شده و اهداف و راهبردها، فرآیندهای کاری و عملکرد شرکت‌های منتخب مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس ابعاد و مؤلفه‌های مدل در سه شرکت انتخابی جستجو و بررسی می‌شوند. در این تحقیق جهت شناسایی شاخص‌های پایداری، به تحلیل محتوای اسناد و گزارشات سه شرکت توزیع سیدنی، لندن و دهلی پرداخته و با تشکیل پانل خبرگان، عوامل شناسایی شده مورد بازبینی و بومی‌سازی قرار گرفتند.

تحلیل محتوا، راهبردی پژوهشی است که در آن محتوای ارتباطات از طریق به کارگیری عینی و منظم قواعد مقوله‌بندی به اطلاعاتی خلاصه و قابل مقایسه تغییر شکل می‌یابند [۱۳]. در انجام تحلیل محتوا در تحقیق حاضر از روش «قیاسی» استفاده شد، بدین صورت که مقوله‌های اصلی (دسته‌بندی‌ها): شاخص‌های نسخه G4 چارچوب گزارش‌دهی (GRI) از قبل وجود داشته و به دنبال یافتن مصادیق در هر مقوله هستیم.

در این تحقیق از روش پانل خبرگان، به منظور مباحثات عمیق میان خبرگان جهت بومی‌سازی شاخص‌ها و یافتن مصادیق آنها استفاده می‌شود. در تعیین افراد پانل تلاش شد از افراد خبره که تمایل به همکاری داشته و همچنین زمان لازم جهت شرکت در جلسات را دارند، استفاده شود. جلسات خبرگی مشتمل بر ۶ نفر بوده که ۴ نفر از آنها علاوه بر تحصیلات دانشگاهی مرتبط، جزو مدیران ارشد شرکت توزیع برق بوده و ۲ نفر نیز از اعضای هیئت علمی دانشگاه که از تسلط کافی بر موضوعات برخوردار بودند. در این بین ۴ نفر تحصیلات دکتری و ۲ نفر دارای کارشناسی ارشد بودند.

⁴ Benchmarking

جدول ۱: مقایسه پروفایل سازمانی

هند [۱۶]	سیدنی [۱۵]	لندن [۱۴]	مقایسه پروفایل سازمانی
یک شرکت سرمایه‌گذار مشترک بین شرکت خصوصی Tata Power و دولت NCT دهلی‌نو	دولتی	خصوصی	نوع مالکیت (خصوصی، دولتی)
۳۴۷۵	۵۳۸۸	۵۰۰۰	تعداد کل کارکنان (سال ۲۰۱۴)
۵۷۹.۹ میلیون روپیه	۴۲۰ میلیون دلار	۱.۲ میلیارد پوند	درآمد خالص (سال ۲۰۱۴)
۱.۴ میلیون	۱.۶ میلیون	۸ میلیون	تعداد مشترکین
۵۱۰ کیلومتر مربع	۲۲۲۷۵ کیلومتر مربع	۳۰۰۰۰ کیلومتر مربع	مساحت تحت پوشش
۲۷۴۵	۷۲	۲۶۷	تراکم (تعداد مشترک در هر کیلومتر مربع)
۱۰۹۷۹ کیلومتر	۳۶۶۳۷ کیلومتر	۱۹۹۹۳۷ کیلومتر	طول کابل زیرزمینی و هوایی
-	۳۰۲۰۰	۱۳۵۶۰۰	تعداد پست‌ها
دهلی، شمال، و شمال غرب دهلی‌نو	شهرهای سیدنی، هانتز، سنترال کاست	درون لندن و شرق و جنوب شرق انگلستان	منطقه تحت پوشش

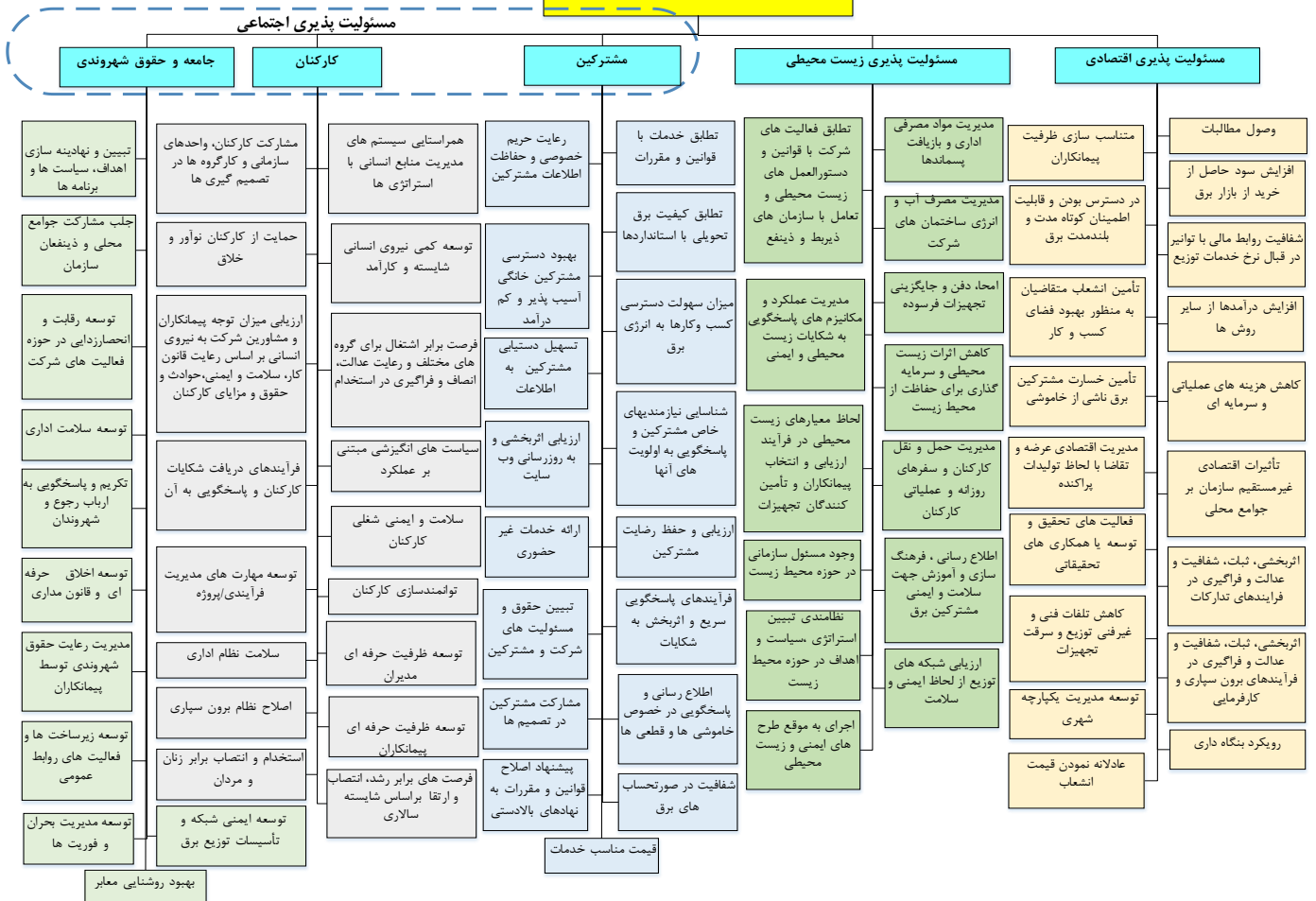
جدول ۲: مقایسه ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی در شرکت‌های توزیع منتخب

هند [۲۱، ۲۲]	سیدنی [۱۹، ۲۰]	لندن [۱۷، ۱۸]	بعد
<p>- سیاست تغییر آب و هوا:</p> <p>ایفای نقش رهبری در تغییرات اقلیمی از طریق داشتن دانش، پاسخگویی و شایستگی اعتماد و اکتساب تکنولوژی‌های دوستدار محیط زیست و انجام اقدامات و نوآوری‌ها در کسب و کار</p> <p>- تبدیل شدن به یک الگو در صنعت برق برای دنبال کردن ردپای کربن ناشی از فعالیتهای بهره‌بردار شبکه</p> <p>- مشارکت فعال در حمایت از تغییرات آب و هوایی و شکل‌دهی مقررات کسب و کار</p> <p>- لحاظ چشم‌انداز سبز در تمامی فرآیندهای کلیدی سازمان</p>	<p>- حفظ شیوه‌های حاکمیت شرکتی خوب</p> <p>- ارائه ارزش به سهام‌داران، مشتریان و جامعه</p> <p>- ارائه یک منبع انرژی ایمن، امن و قابل اطمینان</p> <p>- تعامل با ذینفعان داخلی و خارجی بر روی مسائل پایداری مهم</p> <p>- حفظ و ارتقا سلامت، ایمنی، رفاه در محل کار</p> <p>- توسعه و بکارگیری روش‌های جدید برای پاسخگویی به تغییرات آب و هوایی</p> <p>- بهبود عملکرد زیست‌محیطی و بهره‌وری منابع</p> <p>- توسعه و حمایت از برنامه‌های اجتماعی</p> <p>- ارتقاء ارزیابی‌ها و گزارش‌دهی پایداری</p>	<p>- مدیریت انتقال به سمت اقتصاد کم‌کربن</p> <p>- ریشه‌کن کردن فقر سوخت (کمیابی سوخت) و حمایت از مشترکین آسیب‌پذیر</p> <p>- ترویج صرفه‌جویی در انرژی</p> <p>- تضمین امنیت و قابلیت اطمینان تأمین برق</p> <p>- حمایت از بهبود در تمام جنبه‌های زیست‌محیطی</p>	استراتژی پایداری شرکت
<p>استخدام، کارآفرینی، آموزش و پرورش و اشتغال</p> <p>- CSR بشردوستانه: انجام فعالیت‌های بشردوستانه در قالب کمک‌های مالی به سازمان‌های خیریه</p> <p>- CSR جبرانی: فعالیت‌های جبرانی در ارتباط با جوامعی که تحت تاثیر فعالیت‌های شرکت است مثل طرح‌های بازسازی محیط زیست و آموزشی بهداشتی برای جامعه</p> <p>- CSR کسب و کار محور: اقداماتی که علاوه بر خدمت به نیازهای ضروری جامعه در ساخت یک تصویر از نام تجاری کسب و کار شرکت نیز کمک می‌کنند.</p> <p>- سیاست اقدامات مثبت:</p> <p>- فرصت‌های برابر اشتغال</p> <p>- تنوع نیروی انسانی در محیط کار با تأکید بر بخش‌های محروم</p> <p>- تقویت مهارت و تداوم آموزش کارکنان</p> <p>- همکاری با مؤسسات آموزشی و حمایت از دانش‌آموزان محروم</p>	<p>- حمایت و ترویج تنوع در محل کار</p> <p>- حمایت از افزایش زنان در مشاغل</p> <p>- آموزش کارکنان</p> <p>- ایمنی عمومی</p> <p>- امور خیریه و حمایت از طرح‌های آموزشی و اجتماعی در محل فعالیت شرکت</p> <p>- تحقیق و توسعه</p> <p>- حفظ محیط‌زیست با سیاست کاهش ضایعات و خرید، کاهش مصرف سوخت وسایل نقلیه</p>	<p>جزئی از استراتژی پایداری شرکت است و شامل موارد ذیل است:</p> <p>- امور خیریه</p> <p>- کار داوطلبانه کارکنان</p> <p>- ایمنی مردم</p> <p>- حمایت از مشترکین آسیب‌پذیر با بهبود ارتباط با مقامات محلی و تامین تجهیزات لازم</p> <p>- توجه به ایمنی و سلامت کارکنان</p> <p>- توجه به تنوع و فراگیری در محیط کار</p> <p>- توجه به آموزش و مهارت‌های نیروی انسانی</p> <p>- نوآوری و توجه به آینده</p>	سیاست مسئولیت اجتماعی شرکتی
<p>- گزارش سالانه مسئولیت اجتماعی</p> <p>- گزارش سالانه مسئولیت اجتماعی براساس معاهده جهانی سازمان ملل</p>	<p>- گزارش مسئولیت اجتماعی شرکتی طبق شاخص مسئولیت‌پذیری شرکتی بریتانیا</p> <p>- گزارش سالانه بر اساس چارچوب GRI</p> <p>- برنامه مدیریت شبکه و گزارش عملکرد شبکه</p>	<p>- گزارش سالانه پایداری</p> <p>- گزارش سالانه به رگولاتور</p> <p>- برنامه کسب و کار سالانه</p> <p>- گزارش سالانه عملکرد</p>	مکان‌های گزارش‌دهی

بعد	لندن [۱۷, ۱۸]	سیدنی [۱۹, ۲۰]	هند [۲۱, ۲۲]
اقتصادی	<p>وجود استانداردهای قابلیت اطمینان برق و اندازه‌گیری سالانه شاخص‌های قابلیت اطمینان</p> <p>گزارش سالانه قابلیت اطمینان و آمادگی شبکه به رگولاتور</p> <p>مدل مالی کنترل قیمت</p> <p>راهبرد مدیریت دارایی‌ها</p> <p>برنامه سالانه کسب و کار شرکت شامل برنامه‌های تأمین مالی و ریسک‌های شرکت</p> <p>گزارش وضعیت توسعه بلندمدت شبکه به صورت سالانه شامل پیش‌بینی‌ها، فلسفه بهره‌برداری و طراحی شبکه توزیع</p> <p>استراتژی نوآوری شرکت</p>	<p>استراتژی مدیریت دارایی</p> <p>برنامه ۵ ساله عرضه و تقاضای برق</p> <p>استراتژی مدیریت تقاضا برای توسعه گزینه‌های غیرشبکه‌ای</p> <p>ارزیابی عملکرد قابلیت اطمینان شبکه با شاخص‌های SAIFI و SAIDI</p> <p>تهیه برنامه مدیریت شبکه در موضوع قابلیت اطمینان، دسترس‌پذیری و مدیریت دارایی‌ها هر دو سال یکبار</p> <p>فرآیند مدیریت ریسک‌های عملکرد شبکه</p>	<p>نقشه راه تکنولوژیک شبکه با اهداف بهبود راندمان هزینه، بهبود قابلیت اطمینان و ایمنی، زیرساخت پایداری انرژی و رفاه مشتری</p> <p>وجود استانداردهای قابلیت اطمینان شبکه</p>
زیست محیطی	<p>استراتژی پایداری</p> <p>هدف‌گذاری کمک به دولت در راستای کاهش ۸۰ درصدی گازهای گلخانه‌ای تا سال ۲۰۵۰</p> <p>هدف‌گذاری کاهش آلودگی‌های ناشی از نشت روغن کابل‌های دغنی به میزان سالانه ۲٪</p> <p>هدف‌گذاری، پیگیری و اجرای سیاست‌های بخشی در خصوص کاهش انتشار کربن، بهره‌گیری از کتورهای هوشمند و جهت‌گیری به سمت ایجاد و توسعه شبکه‌های هوشمند</p> <p>ایزو ۱۴۰۰۱ (سیستم‌های مدیریت زیست محیطی)</p> <p>OHSAS 18001 (سری‌های ارزیابی بهداشت حرفه و ایمنی)</p> <p>پایش اثرات زیست محیطی شرکت و با شاخص‌های رگولاتوری</p>	<p>استراتژی پایداری زیست محیطی</p> <p>سیاست زیست محیطی</p> <p>اهداف و مقاصد ۵ ساله زیست محیطی</p> <p>اقدامات سالانه زیست محیطی شامل حداقل کردن مصرف انرژی، مصرف آب، انتشار کربن، کاهش ضایعات و افزایش بازیافت</p> <p>برنامه بهبود زیست محیطی</p> <p>سیستم مدیریت آموزش زیست محیطی</p> <p>سیستم مدیریت ریسک زیست محیطی</p> <p>نظامنامه رفتاری زیست محیطی</p> <p>سیاست کاهش ضایعات و خرید</p> <p>کتابچه راهنمای زیست محیطی (NUS174C) برای همه ساخت و سازها و کارهای تعمیرات و نگهداری</p>	<p>سیاست تغییر آب و هوا</p> <p>سیاست سیستم مدیریت یکپارچه</p> <p>گواهینامه ایزو ۱۴۰۰۰</p> <p>OHSAS 18001:2007</p> <p>اهداف سازمانی در زمینه حفاظت از انرژی، تغییر آب و هوا، استفاده از زمین و کشت و زرع درخت</p> <p>چشم انداز "سبز" شرکت در تمام فرآیندهای کلیدی سازمانی</p>
کارکنان	<p>استراتژی منابع انسانی شرکت شامل ۴ فعالیت زیر می باشد:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ استخدام از بازار کار ✓ پیمانکاران ✓ افزایش مهارت ✓ کارآموزان <p>کمیته تنوع و فراگیری</p>	<p>چارچوب یادگیری و توسعه</p> <p>سیاست فرصت برابر استخدام</p> <p>سیاست انتصاب شایستگان</p> <p>بیانیه اخلاق کسب و کار</p> <p>سیستم و سیاست مدیریت ایمنی</p> <p>سیاست انضباطی</p> <p>برنامه‌ها و سیاست‌های کمک به کارکنان</p> <p>سیاست کار پاره‌وقت</p> <p>نظامنامه رفتاری</p>	<p>نظامنامه رفتاری و چارچوب مدیریت اخلاق</p> <p>انجمن تعامل مشترک کارکنان و مدیریت</p> <p>پلت فرم شکایات کارکنان</p> <p>سیاست و کمیته پیشگیری از آزار جنسی</p> <p>استاندارد مسئولیت‌پذیری در محیط کار (SA8000)</p>
مشترکین	<p>استانداردهای تضمین شده عملکرد در حوزه انشعابات و خدمات مشترکین و مکانیزم جریمه و جبران خسارت مشترکین</p> <p>شاخص جامع رضایت مشتری</p>	<p>برنامه مدیریت شبکه</p> <p>استانداردهای شبکه</p> <p>گزارش قابلیت اطمینان شبکه</p> <p>برنامه مدیریت روشنایی معابر</p> <p>سیاست و برنامه حریم خصوصی مشترکین</p> <p>قرارداد استاندارد انشعاب مشترکین</p>	<p>استانداردهای تضمین شده عملکرد در حوزه انشعابات و خدمات مشترکین و مکانیزم جریمه و جبران خسارت مشترکین</p> <p>نقشه راه تکنولوژیک با هدف بهبود رفاه مشتری از طریق مرکز تماس فعال و یکپارچه شرکت و قدرت انتخاب - دسترسی آزاد</p>

بعد	لندن [۱۷، ۱۸]	سیدنی [۱۹، ۲۰]	هند [۲۱، ۲۲]
جامعه و حقوق شهروندی	-	- نظامنامه رفتاری - آیین نامه انضباطی - سیستم مدیریت و سیاست ایمنی - سیاست و برنامه‌های کمک به کارکنان - سیاست فرصت اشتغال برابر و عدم تبعیض و سیاست پیشگیری از آزار و اذیت - فرآیند طرح شکایت - سیاست انتصابات شایستگان - بیانیه اخلاق در کسب و کار - بیانیه های اخلاقی - کارت‌های امتیازی متوازن - کمیته اخلاق کسب و کار شامل مدیران ارشد بخش‌های شرکت - دستورالعمل جلوگیری از فساد و تقلب - سیاست مدیریت تداوم کسب و کار - برنامه مشارکت ذینفعان - سیستم مدیریت حوادث	- نظامنامه رفتاری و سیاست اخلاق حرفه‌ای شرکت - استاندارد مسئولیت‌پذیری در محیط کار (SA8000) - سیاست مدیریت تداوم کسب و کار

چارچوب پایداری در شرکت‌های توزیع برق

شکل ۲: چارچوب شاخص‌های پایداری در شرکت‌های توزیع برق

۵. نتیجه‌گیری

را ملزم به رعایت حقوق شهروندان در اقدامات سرمایه‌گذاری و انتخاب پیمانکاران و مشاورین، عقد قراردادهای و توافقات می‌نماید. در حوزه کارکنان، تعامل مستمر با آنها، نظرسنجی رضایت کارکنان و سیاست‌های تنوع و برابری در محیط کار در حوزه‌های استخدام و ارتقا و توجه به عمده به ایمنی و سلامت کارکنان از نکات بارز در سه کشور مورد بررسی است.

قدردانی

این تحقیق حاصل یک پروژه تحقیقاتی در شرکت توزیع برق تهران بزرگ و با سرمایه‌گذاری آن شرکت بوده است که از حسن همکاری و حمایت‌های مالی و معنوی ایشان کمال تشکر را داریم.

منابع

- [۱] ا. خدای پور و ز. فتیحی، «پایداری شرکتی و کنترل هزینه»، دومین همایش ملی پژوهش‌های کاربردی در «علوم مدیریت و حسابداری»، دانشگاه تهران، ۱۳۹۳.
- [۲] پ. شعبانی، ه. آرزوجو، م. کیقبادی، و غ. حیدری، «شناسایی و تحلیل عوامل تأثیرگذار بر مسئولیت‌پذیری اجتماعی در شرکت‌های توزیع برق»، همایش بین‌المللی انرژی، تهران، ۱۳۹۷.
- [۳] ر. فرکردی، و م. محتاط، «تعریف محتوای گزارش پایداری شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های فنی ایران: کاربرد کارت ارزیابی متوازن و دیمنل خاکستری»، مدیریت صنعتی، دوره ۹ (۴)، صص. ۷۳۵-۷۶۴، ۱۳۹۶.
- [4] European Commission. "2011 Monitoring report of the EU sustainable development strategy"
- [۵] ق. بزرگو، و و. غفاری، «حسابداری و گزارشگری پایداری شرکت‌ها در هزاره سوم»، مجله حسابداری، دوره ۲۰۲، ۱۳۸۷.
- [۶] ع. تفرشی، ل. الفت، ج. بامداد، و م. امیری، «سنجش‌های پایداری شرکتی در صنایع متوسط غذایی ایرانی، فصلنامه پژوهشنامه بازرگانی»، دوره ۸۲، صص. ۶۷-۹۴، ۱۳۹۶.
- [7] V. Marrewijk, and M. Werre, "Multiple levels of corporate sustainability. Journal of Business ethics," vol 44(2-3): p. 107-119, 2003
- [۸] م. فرحانیان، و م. دعائی، «پایداری شرکتی و ضرورت توجه به آن در بازار سرمایه ایران»، ماهنامه بورس، شماره ۱۰۴، صص. ۷۶-۷۹، ۱۳۹۲.
- [۹] ن. رحیمیان، ا. توکل‌نیا، و ز. اسدی، «مسئولیت‌های اجتماعی و پایداری شرکت‌ها»، فصلنامه حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۷، صص. ۳۲-۴۰، ۱۳۹۱.
- [۱۰] ع. بیگی‌نیا، م. اسفندیاری، و ع. سلیمانی، «نقش مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در توسعه پایدار»، هفتمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، ۱۳۸۸.
- [11] Global Reporting Initiative, G4 Sustainability Reporting guidelines, in Part1(Reporting principals and standard disclosures) and Part2(Implementation manual). www.globalreporting.org.
- [۱۲] ع. امیدوار، و ط. خارستانی، «راهنمای چارچوب گزارشگری جهانی پایدار»، گندمان، ۱۳۸۹.
- [۱۳] ال. آر. هولسی، «تحلیل محتوا در علوم اجتماعی و انسانی» ترجمه: نادر سالارزاده امیری، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۹۵.
- [14] Long Term Development Statement (LTDS) Introduction, UK Power Networks – London Power Networks plc, Vesion1.0, May 2015.
- [15] Ausgrid annual report-2015/2016.
- [16] Tatapower-ddl.com/Corporate Profile.
- [17] Sustainability Report, Future Proofing & Environment & Community & Workforce, UK Power Networks Sustainability Report 2014.
- [18] Distribution Long Term Development Statement for the years 2013/2014 to 2017/2018, SP Manweb plc, November 2013.
- [19] Environmental Statement of Commitment, Ausgrid Green Is Good, Issue Date: 18/03/2015.
- [20] Ausgrid network management plan-2014.
- [21] Corporate Social Responsibility Annual Report 2014-15, Tata Power Delhi Distribution Limited
- [22] The Power of Co-Existence Sustainability Report 2013-2014, Tata Power

هدف این تحقیق، بر پایه شناسایی و بومی‌سازی عوامل مؤثر در پایداری شرکتی برای شرکت‌های توزیع با توجه به چارچوب گزارش‌دهی پایداری و مطالعه تجربیات شرکت‌های منتخب بنا شده و از رویکرد الگوبرداری استفاده شد تا با فراهم‌سازی چارچوبی برای مقایسه سازمان‌ها و تشخیص وجوه تمایز سازمان با همتایانش، بتوان به به‌سازی و تطبیق الگوی موجود و در عین حال راهکارهای بهینه برای رفع شکاف‌های موجود پرداخت.

شرکت‌های توزیع می‌توانند با در نظر گرفتن عوامل پیشنهادی، به عنوان شاخص‌های مؤثر در پایداری شرکتی و بکارگیری راهکارهای تجربه شده در کشورهای منتخب، به عنوان مصادیق عوامل پیشنهادی، به اهداف توسعه پایدار دست یابند. به عبارتی علاوه بر شناسایی عوامل مؤثر در پایداری شرکتی، نحوه دستیابی و ارتقای هر یک از عوامل نیز ارائه شده است.

نتایج این تحقیق حاکی از آن بود که در بعد اقتصادی، شرکت‌های مورد بررسی دارای طرح‌های مختلف تحقیقاتی به خصوص در زمینه توسعه شبکه هوشمند، شبکه کم کربن و الزامات اتصال وسایل نقلیه الکتریکی به شبکه هستند. علاوه بر هدف‌گذاری و توجه عملی به امر کاهش هزینه‌ها و کسب درآمد از روش‌های نوین و بهبود تأثیر اقتصادی مستقیم شرکت، به اقدامات داوطلبانه و خیریه و بهبود تأثیرات اقتصادی غیرمستقیم نیز توجه ویژه دارند. در زمینه بهبود دسترسی و قابلیت اطمینان برق نیز به راهبردهای کلی اکتفا نکرده و هدف‌گذاری مشخص سالانه و اقدامات عملی در راستای دستیابی به این اهداف انجام می‌گیرد. در بخش زیست‌محیطی استراتژی پایداری و اهداف مشخص زیست‌محیطی به همراه نظامنامه‌های عملیاتی در شناسایی ریسک‌ها و مدیریت اثرات زیست‌محیطی در حین بهره‌برداری و توسعه شبکه توزیع، از موارد قابل توجه در کشورهای منتخب است. در توجه به مشترکین نکته مهم در هر سه کشور، وجود استانداردهای عملکردی در حوزه‌های خدمات تجاری به مشترکین برق، قابلیت اطمینان و کیفیت برق است که تخطی از استانداردها با اعمال جریمه و جبران خسارت همراه است. ارزیابی نظامند و مستمر رضایت مشترکین برق و توجه به ایمنی مشترکین نیز از موضوعات مهم است که در هر سه شرکت، مشترک است. در بعد جامعه، بر تأثیرات سازمان‌ها بر جوامع محلی که در آن فعالیت می‌کنند، و نیز شناسایی و تعدیل ریسک‌های ناشی از فعالیت‌های سازمان در جامعه، تمرکز می‌شود. موضوعات پیرامون ریسک‌های فساد، اقدامات انحصاری و توسعه مشارکت جوامع محلی و روابط عمومی در این بخش مورد توجه قرار می‌گیرد. شاخص‌های عملکردی حقوق شهروندی سازمان